

Zpráva o prvním nálezu březnice *Ochthera schembrii* (Diptera: Ephydriidae) ve střední Evropě

Zbyněk Kejval

Muzeum Chodská, Chodské náměstí 96, CZ-344 01 Domažlice; e-mail: kejval@muzeum-chodska.com

KEJVAL Z. 2020: Zpráva o prvním nálezu březnice *Ochthera schembrii* (Diptera: Ephydriidae) ve střední Evropě. (Report on the first finding of the shore fly *Ochthera schembrii* (Diptera: Ephydriidae) in Central Europe). *Západočeské entomologické listy* 11: 84–85, 13-11-2020

Abstract. *Ochthera schembrii* Rondani, 1847 of the family Ephydriidae is recorded from Central Europe for the first time. Three specimens (male and two females) were caught on a clayey bank of a small pond near Domažlice in western Bohemia (Czech Republic). Its distribution and key characters are briefly mentioned.

Key words: Diptera, faunistics, new records, Czech Republic

ÚVOD

Březnice z rodu *Ochthera* Latreille, 1802 jsou dravé, velmi nápadné mouchy, v rámci evropské fauny čeledi lehce poznatelné podle mohutných loupeživých předních nohou (Obr. 1), které využívají zejména při lovu, podobně jako kudlanky. Vyskytují se především na okrajích vod a jejich kořistí jsou drobní bezobratlí živočichové žijící na rozhraní břehu a mělkého litorálu, např. larvy i dospělci drobných dvoukřídlých z čeledí Chironomidae, Culicidae a Ephydriidae, viz DEONIER (1972), SIMPSON (1975) a CLAUSEN (1977). V palearktické oblasti je známo devět druhů tohoto rodu (MATHIS & ZATWARNICKI 1995, ZHANG & YANG 2006). V Evropě se vyskytují pouze čtyři (ZATWARNICKI 2013) a následující dva byly zjištěny také v České republice (KUBÁTOVÁ-HIRŠOVÁ 2009): *Ochthera manicata* (Fabricius, 1794) a *O. mantis* (DeGeer, 1776). Tento krátký článek je zprávou o nálezu třetího druhu, nového nejen pro území České republiky, ale celou střední Evropu.

PŘEHLED NÁLEZŮ

Ochthera schembrii Rondani, 1847 (Obr. 1) Bohemia occ., Domažlice, JZ města (6543), 49°25'43.0"N 12°54'17.4"E, břeh mělkého rybníčku, 470 m n. m., 28.VIII.2019, 1 ♂, 2 ♀♀, Z. Kejval leg. et det. Všechny kusy jsou uloženy ve sbírce Muzea Chodská v Domažlicích.

Převážně mediteránní druh, jehož areál výskytu zahrnuje Bulharsko, Francii (Korsika, sporný údaj z pevninské části), Itálii (včetně Sardinie, Sicílie a Malty), Řecko, Španělsko (včetně Kanárských ostrovů), a dále Azorské ostrovy a některé země severní Afriky

Obr. 1. *Ochthera schembrii*, samec z lokality Domažlice (nahore) a detail jeho loupeživé přední nohy (dole). Foto: Z. Kejval.

Fig. 1. *Ochthera schembrii*, male from the locality Domažlice (top) and detail of its raptorial foreleg (bottom). Photo: Z. Kejval.

Obr. 2. Místo výskytu *Ochthera schembrii* na lokalitě Domažlice. Foto: Z. Kejval.

Fig. 2. Habitat of *Ochthera schembrii* at the locality Domažlice. Photo: Z. Kejval.

a Blízkého Východu (ZATWARNICKI 2013). Od všech evropských druhů se liší částečně oranžovými chodidly předních nohou (Obr. 1), jejichž bazální článek je u samce široký, mírně asymetrický a s nápadně dlouhými setami na vnější straně (CLAUSEN 1977, IRWIN 1985). Ostatní evropské druhy jsou vzájemně velmi podobné, spolehlivě odlišitelné jen podle tvaru aedeagu a gonitů, viz CLAUSEN (1977) nebo KUBÁTOVÁ-HIRŠOVÁ (2003).

Nová lokalita u Domažlic je rybníček nově vybudovaný na podzim roku 2018 (Obr. 2), s hlinitými břehy, mělkým litorálem a řídkou vegetací, zejména porosty sítiny (*Juncus* sp.). Společně s *O. schembrii* zde byla zjištěna i příbuzná *O. manicata*.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji Tadeuszi Zatwarnickému (Opolská univerzita, Opole, Polsko) za informace k aktuálnímu rozšíření druhu a Haně Kubátové-Hiršové (Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Brno) a Jindřichu Ro-

háčkovi (Slezské zemské muzeum, Opava) za kritické připomínky k rukopisu práce.

LITERATURA

- CLAUSEN P. J. 1977: A revision of the Nearctic, Neotropical, and Palaearctic species of the genus *Ochthera*, including one Ethiopian species, and one new species from India. *Transactions of the American Entomological Society* **103**: 451–530.
- DEONIER D. L. 1972: Observations on mating, oviposition, and food habits of certain shore flies (Diptera: Ephydriidae). *The Ohio Journal of Science* **72**: 22–29.
- IRWIN A. G. 1985: British *Ochthera* (Diptera: Ephydriidae). *Entomologist's monthly Magazine* **121**: 151–154.
- KUBÁTOVÁ-HIRŠOVÁ H. 2003: *Shore flies (Diptera: Ephydriidae) of the Czech Republic and Slovakia*. Unpublished doctoral thesis, 200 pp. [Deposited in: Přírodovědecká fakulta, Masarykova Univerzita, Brno].
- KUBÁTOVÁ-HIRŠOVÁ H. 2009: Ephydriidae Zetterstedt, 1837. In: JEDLIČKA L., KÚDELA M. & STLOUKALOVÁ V. (eds): *Checklist of Diptera of the Czech Republic and Slovakia. Electronic version 2*. Online: <http://edvis.sk/diptera2009/families/ephydriidae.htm> (navštíveno 10.9.2020).
- MATHIS W. N. & ZATWARNICKI T. 1995: *World Catalog of Shore Flies (Diptera: Ephydriidae)*. Memoirs on Entomology, International, Associated Publishers, Gainesville, 423 pp.
- SIMPSON K. W. 1975: Biology and immature stages of three species of Nearctic *Ochthera* (Diptera: Ephydriidae). *Proceedings of the Entomological Society of Washington* **77**: 129–155.
- ZATWARNICKI T. 2013: Fauna Europaea: Ephydriidae. In: BEUK P. & PAPE T. (eds): *Fauna Europaea: Diptera, Brachycera*. Fauna Europaea version 2017.06. Online: <https://fauna-eu.org> (navštíveno 10.9.2020).
- ZHANG J. & YANG D. 2006: Review of the species of the genus *Ochthera* from China (Diptera: Ephydriidae). *Zootaxa* **1206**: 1–22.

Obdrženo do redakce: 18.9.2020

Přijato po recenzích: 3.11.2020